

2003 m. vasario 6 d.

Vilniaus pedagoginio universiteto profesoriui
Pranui Survilai sukako 70 metų.

Stiprios sveikatos, laimės ir džiaugsmo linkime
profesoriui ir jo šeimai.

Dlgiausių metų!

Profesoriui Pranui Survilai – 70

Vilniaus pedagoginio universiteto matematikai pažymi gražų savo mielo Kolegos, garbaus Algobros ir statistikos katedros profesoriaus, ilgamečio šios katedros vedėjo Prano Survilos jubiliejų.

Man ypač malonu rašyti apie Praną Survilą. Esu jo kraštiečio, dirbu šalia jo tris dešimtmečius. Kaip ir daugelis kitų VPU Matematikos ir informatikos fakulteto dėstytojų, būtent jo esu pakviestas į Pedagoginį universitetą. Galima sakyti, kad Pranas Survila yra visų pripažintas Matematikos fakulteto kūrėjas.

Jubiliejaus proga įprasta apžvelgti svarbiausias jubiliejaus gyvenimo ir mokslinės bei pedagoginės veiklos gaires.

Pranas Survila gimė 1933 m. Ignalinos rajono Kundrotiškės kaime. Vaikystė nebuvo lengva: Vlado ir Zofijos Survilų šeimoje, be Prano, augo dar keturi broliai ir sesuo, paskui prasidėjo karas, sunkūs pokario metai, kai dažnas lietuvis svarstė, ne kaip gyventi, o kaip išgyventi.

Jau mokyklos suole išryškėjo Prano gabumai, potraukis tiksliesiems mokslams. Po trijų gimnazijos klasių jis įstojo į Panevėžio mokytojų seminarijos Švenčionių filialą, kurį sėkmingai 1953 m. baigė. Jam buvo suteikta teisė

stoti į aukštąją mokyklą. Mokymasis seminarijoje lėmė tai, kad P. Survila nuolatinei veiklai pasirinko pedagoginį, dėstytojo darbą. Seminarijoje Pranas sutiko ir savo būsimąją žmoną Janiną.

1953 m. P. Survila įstojo į Vilniaus universiteto Fizikos-matematikos fakultetą. Kartu su juo mokėsi daug gabių žmonių, vėliau savo mokslinė ir organizacinė veikla pagarsėjusių šalyje: akademikas E. Vilkas, profesoriai L. Vilkas, L. Simanas ir daugelis kitų. Be gabumų ir talento, tos kartos studentijai buvo būdingas nepaprastas darbštumas, ryžtas siekiant mokslo aukštumų ir nepaisymas dabartiniam jaunimui sunkiai įsivaizduojamų sunkumų ir nepriteklių.

Baigęs Universitetą, 1958 m. P. Survila pradėjo dėstytojauti Vilniaus pedagoginiame universitete, kuriam liko ištikimas iki šiol. 1960–1963 m. P. Survila mokėsi aspirantūroje pas akademiką Vytautą Statulevičių. Ją baigęs, 1963 m. sėkmingai apgynė mokslų kandidato (daktaro) disertaciją ir toliau tęsė pedagoginę ir mokslinę veiklą VPU. Be to, kaip gabus mokslininkas ir pedagogas keletą metų pedagoginį darbą dirbo Vokietijoje (tuometinėje VDR).

Kelias kadencijas sėkmingai dirbo katedros vedėju, fakulteto prodekanu. Jam 1964 m. suteiktas docento, o 1988 m. – profesoriaus vardas.

Stebina ir kelia pagarbą prof. P. Survilos nuveiktų darbų gausa ir solidumas: pasaulio moksliniuose leidiniuose cituojami moksliniai straipsniai, beveik trys dešimtys vadovėlių (1981 m. P. Survilos ir K. Bulotos dvitomis algebros ir skaičių teorijos vadovėlis buvo pažymėtas Respublikine premija), uždavinynų, mokomųjų priemonių moksleiviams ir mokytojams. O šalia to kasdienis, pasiaukojantis ir nepaprastai kūrybingas darbas su studentija, jaunaisiais mokslininkais, vidurinių mokyklų pedagogais.

Po Nepriklausomybės atkūrimo, prof. P. Survila itin aktyviai įsitraukė į Švietimo ministerijos inicijuotą Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo, pedagogų rengimo koncepcijų kūrimą, daug ir produktyviai dirbo rengiant programas bendrojo lavinimo vidurinei mokyklai. Daugelį metų jis vadovavo ministerijos ekspertų komisijai. Profesorius vaisingai dirbo ir VPU statuto rengimo komisijoje, kruopštumu ir reiklumu išsiskyrė vadovaudamas VPU Senato finansų komisijai, Matematikos fakulteto tarybai.

Tačiau mokslinių straipsnių ir vadovėlių sąrašas, kad ir koks gausus jis būtų, nėra pakankama tokios sėkmingos pedagoginės veiklos sąlyga. Todėl šia proga nenorėčiau labai jau detalčiai vardyti P. Survilos leidinių pavadinimų, ar jubiliatui išskirtinų datų. Noriu išsakyti kitą, man seniai kirbančią mintį, kad viena iš

vertingiausių Vilniaus universiteto, mūsų Pedagoginio universiteto ir visų aukštųjų mokyklų tradicijų buvo, yra ir turėtų likti – pedagoginis dėstytojų meistriškumas ir itin nuoširdus darbas su savo studentais nuolat matant juose savo ir visos šalies ateitį. Prof. Survila kaip tik ir yra toks pedagogas: Dėstytojas, Mokytojas iš pašaukimo. Jis tikraja to žodžio prasme širdį atiduoda studentams. Juoba kad, be ryškaus pedagoginio talento, jis niekad nestokojo nei profesinės, nei gyvenimiškos erudicijos.

Tikrasis kiekvienos aukštosios mokyklos turas yra visų pirma jos žmonės. Mano nuomone, pagrindiniai dalykai, kurių mes galime pasimokyti iš prof. P. Survilos, tai didelė pagarpa savo profesijai, atsakomybės jausmas, nuolatinis siekimas tobulėti ir, be abejo, principingumas. Apie Survilos principingumą iki šiol sklendo legendos... Galiu atsakingai patvirtinti, kad Pranas Survila niekada niekam nesilankstė ir nepataikavo. Tas jo bruožas (pavadininkime jį *aptakiosios diplomatijos stoka*) kainavo jam nemažai nervų, ko gero, ir postų, ir net regalijų, bet P. Survila visais laikais išliko toks, kokį mes jį pažįstame ir gerbiame.

Džiugu, kad neeiliniai profesoriaus Prano Survilos nuopelnai Pedagoginiam universitetui ir Lietuvai yra aukštai įvertinti. Didžiuojamės, kad šalia mūsų dirba Gedimino ordino kavaliarius, Respublikinės premijos laureatas Pranas Survila.

Rimantas Skrabutėnas